

PRIKAZI I OSVRTI

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historiju

Broj 59
Godina XXX
Maj, 2025.
[str. 239-240]

© Monos 2025

Bajruzin Hajro Planjac, Čarobnjakove priče

*Institut za dječiju književnost Bosne i Hercegovine,
Bobare-Tešanj, Institut za dječiju književnost, Beograd,
Srbija, Udruženje crnogorskih pisaca za djecu i mlade,
Podgorica, Crna Gora, Tešanj, Beograd, Podgorica,
2024, 151 str.*

Bajruzin Hajro Planjac, jedan od najplodnijih, po nekima i najboljih živih dječijih pisaca u Bosni i Hercegovini, pa i šire, objavio je još jednu zbirku proze za djecu pod naslovom *Čarobnjakove priče*. To je deseta knjiga Biblioteke "Dječiji osmijeh", koju u zadnje vrijeme realizuje nekoliko izdavača iz Tešnja, Beograda i Podgorice, što knjizi daje internacionalni karakter.

Autor kao čarobnjak, koji se iskrao iz Aladinove čarobne lampe, ispisuje osamnaest priča, koje niže kao bisere, s ciljem da obrađuje hiljade mališana. Iz priče u priču opisuje doživljaje iz svog rodnog kraja Pousorja, Tešnja i Doboja. U maniru talentovanog pjesnika oživljava ljude i događaje, zatim svoju porodicu, naročito majku kao i svoje drugare koje navodi po imenu ali i po nadimku, koji je karakterističan za svakog pojedinačno.

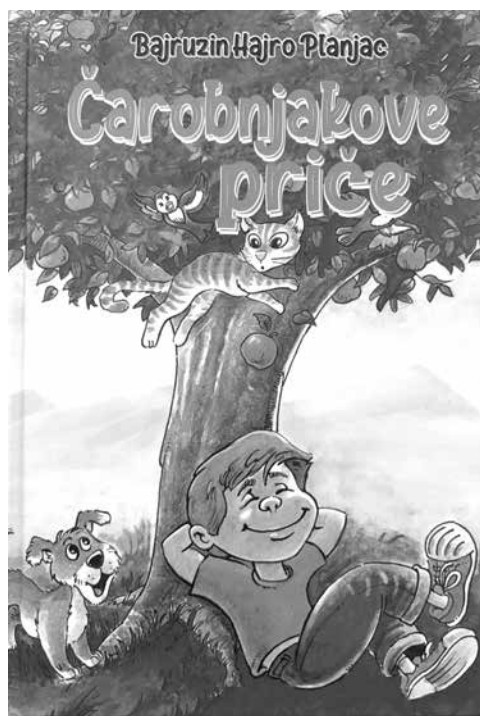
Svoju knjigu autor počinje navodeći misao Alberta Anštajna: *Djeca koja čitaju, kada porastu postat će misleći ljudi. Djeca koja ne čitaju, kada porastu postat će sljedbenici svojih vođa*. U knjizi se otvaraju raznovrsne teme iz piščeve mladosti i djetinjstva. Svaka priča mogla bi biti dokumentarna filmska priča o vremenu kojeg više nema, a kojeg se mnogi rado sjećaju kao roditelji, djedovi i nene, kao komšije, rođaci i prijatelji. Sve to u velikoj mjeri nedostaje djeci i mladim ljudima u današnjem vremenu.

Ispisujemo naslove svih 18 priča: *Povjerenje, Sehur, Čobani u Pousorju, Adem zijan, Čarobna knjiga, Strahopoštovanje, Gorka sreća, Pjesnički karavan, Djedova škola, Puh u dnevnom boravku, Milo za drago, Gluhonijema, Tešanjске čarape, Salkin mezbani, Mojca, Nagrada, Bajka o patuljcima i Bilješka o čarobnjaku*.

Bajkovit naslov knjige *Čarobnjakove priče* obiluje realističnim opisom ljudi i događaja što čitaocu pobuđuje pažnju i motiviše da čita dalje i dalje. Autor u prvom licu opisuje sve članove porodice, školske drugare, prijatelje, vršnjake, zatim pa floru i faunu Pousorja. On se pojavljuje kao glavni junak u svakoj priči, u svakom naslovu, on je i akter i svjedok, on je hroničar, komentator i dr. Rijetko ko je odan i privržen svome rodnom kraju, kao Hajro Planjac, koji na svoj način opisuje prirodne ljepote Pousorja, tj. svog rodnog kraja, te ljude i događaje koji se u njegovim pričama mogu vrlo lahko prepoznati. Tu se nalaze kratki opisi, britki dijalozi, komentari koji se gotovo u svakoj priči završavaju nekim pozitivnim hepiendom, kao što to i mladi čitaoci i očekuju.

Autor opisuje svakodnevne i svaki-danjske situacije, neke tužne i dirljive, druge zabavne, istražujući prijateljstvo, povjerenje, porodične odnose iz djetinjstva. Tu su i iznevjerena očekivanja, prve ljubavi, razočarenja i drugo. Uglavnom, to su dječije dogodovštine za vrijeme ljetnih raspusta, čuvanja stada ovaca i goveda, ali tu su i neki istiniti događaj o stradanjima od nabujale rijeke Usore.

Knjigu rado čitaju djeca, ali i djedovi i nene, često unucima govoreći da ne vide dobro, tako da im unuci moraju čitati priče iz bogate knjige *Čarobnjakove priče*. Gotovo sve priče prate nadahnute ilustracije Miralema Brkića, poznatog akademskog slikara. Recenzenti knjige su prof. dr. Adijata Ibrišimović-Šabić, prof. dr. Vildana Pečenković i mr. Goran Radojičić.

U ovim našim vremenima, nenaklonjenim knjizi, od značaja je činjenica da je knjiga *Čarobnjakove priče* Hajre Planjca izašla u suizdavaštvu izdavača iz Bosne i Hercegovine (Tešanj), Srbije (Beograd) i Crne Gore (Podgorica). Po svemu je vrijedan izdavački poduhvat za ljubitelje dobre proze za djecu i omladinu, ali i za starije generacije. Sa sigurnošću možemo tvrditi da ova proza ni jednog čitaoca neće ostaviti ravnodušnim. Poruka je da treba uživati u čitanju knjiga Bajruzina Hajro Planjaca, od kojih je njih nekoliko već prevedeno na više stranih jezika. Za očekivati je da će neke od njih naći svoje mjesto na spisku dječije lektire u Bosni i Hercegovini.

Hadžija Hadžiabdić